

Duration- 3 Hours

वेळ ३ तास

Total Marks- 100

गुण -१००

N.B. :- 1) All questions are compulsory. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत

2) All questions carry equal marks. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

3) Figures to the right indicates marks. उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात

- Q.1 A Define collective security and discuss the importance of collective security. **20**
सामुहिक सुरक्षा ही संकल्पना स्पष्ट करून सामुहिक सुरक्षिततेच्या महत्वाची चर्चा करा.
OR किंवा
- B Define the concept of "Balance of power" and discuss different methods of balance of power.
सत्ता समतोल संकल्पना स्पष्ट करून सत्ता समतोलाच्या विविध पद्धतीची चर्चा करा.
- Q 2 A Discuss the role of the Cold War in creating a Bipolar world. **20**
द्विध्रुवीय विश्व रचनेच्या निर्मितीतील शीतयुद्धाच्या भूमिकेची चर्चा करा.
OR किंवा
- B Define Unipolarity. Assess its impact on the contemporary world politics.
एक ध्रुवीय विश्व रचना संकल्पनेचा अर्थ सांगा. समकालीन जगावरील त्याच्या परिणामांचे मूल्यमापन करा.
- Q 3 A Explain Conflict and discuss changing nature of International Conflict. **20**
संघर्ष संकल्पना स्पष्ट करून आंतरराष्ट्रीय संघर्षाच्या बदलत्या स्वरूपाची चर्चा करा.
OR किंवा
- B Explain Disarmament and discuss major disarmament efforts of the international community to bring peace in the world. **20**
निःशस्त्रीकरणाची संकल्पना स्पष्ट करा आणि जागतिक शांततेसाठी आंतरराष्ट्रीय समूहाकडून झालेल्या प्रमुख प्रयत्नांची चर्चा करा.
- Q 4 A What is Globalisation? Explain its advantages and disadvantages. **20**
जागतिकीकरण म्हणजे काय ? त्याचे फायदे आणि तोटे स्पष्ट करा.

OR किंवा

- B Discuss the objectives and role of the European Union
युरोपियन महासंघाच्या उद्दिष्ट्ये आणि भूमिकेची चर्चा करा.

Q 5 Write Short Notes on **Any Two** of the following टीपा लिहा – कोणत्याही दोन

20

- a) Determinants of power
सत्तेचे निर्धारक घटक
 - b) Scope of international Politics
आंतरराष्ट्रीय राजकारणाची व्याप्ती
 - c) IMF
आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधी
 - d) Collective Security
सामूहिक सुरक्षा
-